

“జవానీ కీ రైలు”

“ఆలాటిలాటాడదాన్ని
కాను మేస్తీరీ !

అర్ధ రూపాయి డబ్బులకు

రాను మేస్తీరీ !

నే రాను మేస్తీరీ !”

అన్న పాట గొట్టాం గ్రామఫోనులోంచి హోటల్లోని అలగా
జనం గుండెల్లోకి ప్రవహిస్తుండగా, తడబడ్డాన్న కాళ్ళతో కత్తిలా
దూసుకుని బైటకొచ్చింది మంగ.

గాలి వెర్రెగావీస్తోంది.

వర్షం వుధృతంగా కురుస్తోంది.

నీళ్ళలో వడి వడిగా నడుస్తున్న పాదాలు, పావడా కుచ్చెళ్ళు
యెత్తి పట్టుకున్న బిగువైన పిడికిలిలో నిర్దేశం కాని పట్టుదల, చలికి
పెదిమలను కొరుక్కుంటూన్నప్పుడు కోవంతో ఎగురవేసినట్లున్న
నాసాపుటాలు, కొడ్తున్న వాన జల్లుకు ముఖం తడిసిపోయి చెరువై
ముంగురులు నుదురు నతుక్కునిపోగా.

—వడివడిగా నడుచుకునిపోతున్న పడహారు వద్దెనిమిదేడుల
వొంటరి తుంటరి పడుచు పిల్ల ఏమాలోచిస్తున్నది ?

ఎందుకంత అలక్ష్యంగా ఆవేశంగా పోతున్నది ?

ఏం చేస్తుంది ?

చూసేవాళ్ళకి ఆ అన్మాయికోసవతితల్లి వుండవచ్చుననిపిస్తుంది.
ఆమె బహు కర్కోటకురాలు. పాపిష్టికావలె—‘మంగ’ మినహాయించి
మిగతా పిల్లలంతా కురూపులు. యీసురోమంటూ వుండి వుంటారు,
చక్కగా వాళ్ళంతా మంచి మంచి పట్టురవసెల్లాలు, చీని చీనాంబి

రాలు, ధవళ దుకూలాలు ధరించి తిరుగాడుతూ పాడుతూ వుంటే, నవ నవలాడే లేతప్రాయం పిల్ల అడ్డమైన చాకిరీచేస్తూ, నానా కష్టాలూ పడుతూ, మంచిగావుంటూ కడవలకొద్దీ కన్నీరు కారుస్తూ దుర్భరంగా జీవిస్తూ వుండాలే! ఈ అన్యాయానికి, కీలుబొమ్మలాటి తండ్రే కారణం కావచ్చు!

పోతే మరోలా ఆలోచించేవాళ్లకు పాపం యీ అమ్మాయి అమా యకంగా యే పొరుగింటి పడుచు కుర్రాడినో వలచికాని, వలపింపబడి కాని కొంత గ్రంథం అటూ యిటూ జరిగాక-ఆ చాతగాని ప్రీయుడు, చల్లగా రైల్లో ఎటో చెప్పకుండా చెయ్యకుండా వుడాయిస్తున్న వుదంతం పసిబట్టి కసిదీరా నాలుగు ముక్కలూ చెడా-మడా దులిపేసేందుకు వానా వరద లక్ష్యం చెయ్యకుండాపోతున్న కథానాయకి అయినా కావచ్చు!

మరో ముక్కద్దాల దృక్కోణంలోంచి చూస్తే దీపాలు పెట్టే వేళ, చీకటి యిరుకునందుల తప్పుల్లోకి,

“కొంగు తగిలినాచాలు నా కదియు
కొంత భాగ్యమే చెలియా!
ఈ చింత దక్క వేరేమి లేదు
నా మాట నమ్మవే చెలియా!

నా మాట నమ్మవే చెలియా?” అంటూ రెక్కపుచ్చుగు టక్కున లాగి, చెక్కులు ముద్దాడి, పరపరలాడే కొత్త రూపాయి నోట్లను గుప్పిట్లో తురిమి, ఛంగుమనీ రిజైలో కురికి, “వికవికలూ-పక పకల్తో” ఏ సిసీమా హాల్లోనో జంట జంటగా తూలిపోతూ, కిల్లీలు ఎర్రగా నమిలిన పెదవులతో, నాలిక మడత వేసుగుని చూసుగుంటూ, ముసి ముసిగా నవ్వుకుని, చవగ్గా తేలిగ్గా కాలక్షేపానికి పనికొచ్చే “పడుచు దనపు రైలుబండి” అయినా కావచ్చు!

*

*

*

వయసులోనే ముసలితనం వచ్చినట్లు సాయంత్రం యింకా వుండ గానే చీకటి పడిపోతోంది. బరువుగా తలలూసున్న చెట్లు, కప్పలు కీచు

రాళ్ళు చుట్టాలకుమల్లే ఒకటే గోల—యదంతా 'మంగ'కు నానా చిరాకు గాను, కోపంగానూ వుంది, ఆమె వూళ్ళో ఎక్కడా ఆగలేదు. కాని ఆమె జనసంచారాన్ని, ప్రక్క ప్రక్కలా ముందూ వెనుకూ చూసు గుంటూ, కనిపెట్టి నడుస్తోంది. ఏ బస్సున్నా, బండి అన్నా దారకడ్డువచ్చి నప్పుడు అసహనంగా నిలబడిపోతూ అక్కడా అక్కడా బండి కావాలా అని అడిగే రిజ్జెవాళ్ళకు వాద్దని కర్కశంగా చెబుతూ మన్మధుడిబాణంలా దూసుకొని పోతున్నది.

కట్టుకున్న బట్టలన్నీ తడిసి ముద్దయినాయి. చలి గజగజలాడించే స్తోంది. రైల్వే స్టేషనులోని స్త్రీల మధ్యతరగతి విరామశాలలోకివచ్చి స్నానాలగదిలో దూరి బట్టలన్నీ పూర్తిగా వాలించేసుకుని త్వరత్వరగా పిండుకునిఆరబెట్టుకోసాగింది మంగ. సౌష్ఠ్యవమైన అ అమ్మాయి శరీరపు వొంపులు, వెన్నున అలక్ష్యంగా విసరివేయబడ్డ వాలుజడ, నున్నని బుజాలు, ఎత్తయిన పిరుదులు, కొద్దిగా వొణుకుతున్న మోకాళ్ళు అద్దంలో మనోహరంగా అగవడ్తున్నాయి. అప్పటికి కొద్దిగా ఆరిన బరు వైన పరికిణీని కట్టుకుని, తడియారని వల్లెవాటును బిగువైన యెదురు రొమ్ము భాగాలకు ఆచ్ఛాదనగా వొత్తుగుంటూ హాలులో మధ్యగావున్న గుండ్రటి బల్లమీద పైన గిరగిరా తిరుగుతూన్న పంకాకు జుత్తును ఆర బెట్టుకుంటూ, ధగధగ మెరిసిపోతున్న మెర్కూరీ దీపకాంతిలో, వయ్యారంగా కూర్చొని, బైట వచ్చిపోయే జనాన్ని, రైళ్ళను పరిశీలనగా చూస్తూ, అణచుకుంటున్న చిరునవ్వుతో, వోరచూపుల్ని విసరుతూ దిగి వచ్చిన దేవకన్యలా కూర్చొనుంది, మన్మధుడి బావుటా మంగ.

ఎవరెవరో తొంగి తొంగి చూసి వెకిలిగా యికిలిస్తూ పోతున్నారు. బుష్కోటు కాలరు నర్దుకుంటూ, పెడవులకు సిగరెట్లను చేర్చి ఆ ఆగ్నిపుల్ల గీసి గుమ్మంలోకి ప్రేమబాణంలావిసర్తూ, పంట్లాము జేబుల్లోకి చేతుల్ని పోనిచ్చి తీవి వాలకబోస్తూ తిరిగే రకరకాల ప్లాటుఫారంమీది కుర్ర వాళ్ళు, చేరుమాళ్లతో ముఖాలు రుద్దుకుంటూ, జోళ్లను టకటక లాడిస్తూ నేలచూపుల్ని ప్రసరిస్తూన్న మనుష్యులు అనేకులు క్రమంగా అక్కడకు చేరుకోసాగారు. ప్రేమకూడా పల్లనికే ప్రవహించేట్లుంది:

మంగ బల్ల మీంచి దిగివచ్చి, గుమ్మంతలుపు రెక్కను చేత్తో ఆన్చి, గాలికి రెపరెపలాడి ఎగుర్తున్న పావడా కుచ్చెళ్ళను, వల్లెవాటును రెండవ చేత్తో అణచుకుంటూ, పెడవులమీద దోబూచులాడే చిరునవ్వును కప్పుకుంటూ—

‘వాన యింకా కురుస్తున్నట్లుండే.’ అని ముఖాన్ని అదోలా విసుగ్గా బెట్టి, వరండాలో నిలబడి మొదటి తరగతి ప్రయాణీకుల హాలువద్ద మడతలు నలగని సమ్మరు సూటులో ఆలోచిస్తూ నిల్చబడ్డ అవతారానికి వినిపించేలా—

‘డీలక్సు యింకా ఎంత ఆలస్యంగా వస్తుందో-’ అని అదోలా త్రిప్పి, బెదురుతూ స్తంభానికి చేరువగా వచ్చి నిలబడి గలగలా చేతి గాజుల్ని విడల్చి సర్దుకుంటూ చిరునవ్వుల్ని అతగాడిమీదకు రువ్వటం ఆరంభించింది. ఆ ఆసామీ వదుల్తున్న మగవాసనకు పొగవాసనకు వ్యూరంగా చేతుల్ని అర్థచంద్రాకృతిలో అడ్డటాన్ని నోరూరుతూ పరికిస్తూన్న వ్యవధిలో, వేరే మరో దుశ్శాసనుడు, బుగ్గమీసాలూ, సిల్కులాల్చీ, రవుడీలా పెంచిన గిరజాలజుత్తూ, గ్లాస్లో లాల్చీ, కట్ బనీనూ వాడూ, మహాపని వున్నవాడిలా అర్జంటుగావస్తూ చూడనట్లు ‘మంగను’ డీకొనడం-ఆ విభీతహరిణాక్షి ‘అమ్మో!’ అంటూ ఛెంగుమని దూకి ఆసూటువాలాను వాపేసుకోవటం, అంత ఖరీదైన అదృష్టానికి- పడుచుదనపు రైలుబండివచ్చి మీద పడ్డందుకు వుబ్బి—తబ్బిబ్బి గుడ్లెర్రచేసి—

‘కళ్లు కనబడ్డంలేదా- ఆ అమ్మాయి నట్లాతోసుకునడుస్తావే? కబడ్డార్! రాస్టేల్డొక్చీ రేస్తా.....ఎ.....ఎ.....ఏమనుకుంటున్నావో?’ అనివాడిమీదకురకపోగా మంగ రెండు చేతుల్తో ఆ ఆసామీ కోటుపట్టుగుని ‘వ....వ....వద్దండీ? మీ రెండుకు పాపం....నా ఘూలంగా’ అంటూండగానే ఆ దుశ్శాసనుడు ‘ఏవిట్రా పేలావ్?’ అని యీసూటువాలా కోటుకాలరు పట్టుగుని గుంజుతూండగా మంగ ‘క్షమించండి? వద్దండీ!’ అంటూ వాళ్లిద్దరికి మధ్యలో దూరటంలో—దుశ్శాసనుడిమీద పడవలసిన దెబ్బ

మంగకు తగిలీ తగల్లం యింకా చుట్టుప్రక్కల పదిమంది చేరకుండగానే మీసాల పురుషుడు—

‘గొప్ప మొనగాడివే! ఎల్లవయ్యా.... కొట్టు! అడపిల్లను కొట్టు! అంతకన్నా నీకు చేతకాదుగా! చీ! సిగ్గుండాలి మొహానికి’ అంటూ ఎటో వుడాయింఛడం అంతా ఊణకాలంలో కన్నుమూసి తెరచేలోగా జరిగి పోయింది.

మంగ యేడువ సాగింది (కాంభోజీ రాగ విపంచికారవ సుధా పూరంబు తోరంబుగాన్) ఆ సూటువాలా యింకా ప్రోగైన పెద్ద మనుష్యులు—

“ఏవిటమ్మా. ఏవిటండీ సంగతి?” అంటూండగానే మంగకు కళ్ళు తుడుచుకుందుకు “పారిస్ లో సాయంకాలపు” సెంటు వూసిన చేరునూ ల్నిస్తూ— జబ్బమీద చెయ్యేసి “డోంట్ వర్రీ ప్లాటుఫారంమీద రవుడి వెధవలు బరి తెగించిపోతున్నారు. పద-బస్ క్రిం తినిపిస్తాను” అని హైక్లాసు దేవేంద్రభవనంలాటి రైల్వే వుపాహారశాలలోకి, వంగివంగి సలాములు చేసే తెల్లదుస్తుల బాన కడుపు బేల్లను దాటించి అద్దాలు పంకాలు మెత్తల మధ్య పరదాలాగి ఏకాంతాన్ని ఋజువు చేసుకున్నాక గుండెను గొంతుకలో పొంగించి—

“మైడియ్యర్! నిన్ననవసరంగా కొట్టాను. మధ్యన ఆ వెధవ కాస్తా వుడాయించేశాడు, చెప్పు నాతో వస్తే.... డీలక్సులో మనిద్దరం ప్రయాణం చేద్దాం. నీకు కో అంటే కోటిచీరలు, నగలు, కార్లమీద షికార్లు.... నాతో వుండిపో.... మంచి అమ్మాయివి కదూ? ఏదీ వూఁ అను. హ్లా? రైటు. యిప్పుడు యీ పూ్టు జెల్లీ తిను-ఫరవాలేదు మనిద్దరి మధ్య ఎంగిలేమిటి? డటీజ్ రైట్. నేను చెప్పినట్లలాంటివట్టయినా నిన్ను పెద్ద స్టారును చేస్తాను, లక్ష లార్జిస్తాము. నీకోసం ప్రజలు ఒక ర్నొకరు పొడుచుకుని చస్తారు.”

“నిజవేనా? ఏవిటో యేడుస్తాన్న దాన్ని నవ్విస్తారు.”

“నన్ను నమ్మలేకపోతున్నావా-నా లైలా” అని, కోటుజేబులోకి చేతుల్ని పోనిచ్చి, తేలు కుట్టినవాడిలా చేతిని వెనక్కు లాగేసుకుంటూ.

“బ్రాపే.... బాప్.... అరెరె??? నాపర్సు పోయింది. వాడే.... వాడే.... డబ్ స్కాండ్రల్.... ఆ సిల్కు లాల్చీ.... బుగ్గమీసాలూ-,” కుర్చీలోంచి లేచిపోయి ఖంగారుగా బైటకు పోబోతుండగా మంగ—

“అయ్యో? అయ్యో! వెళ్ళిపోతున్నారే.... నన్ను సినీనూ స్టార్లను చేస్తానన్నారే....” యీ మాటల్ని వినిపించుకోకుండానే—

“అంతా నీమూలంగానే.... నాపర్సు.... నాపర్సు....” అంటూ చెవి గోసిన మేకలా గోలపెట్టుకుంటూ ప్లాటుఫారంవైపు పరుగెత్తుకు పోయాడు పురుషుడు.

“ఏమి మగవాళ్ళు?” అనుకుంటో ప్లాటుఫారం రెండో వైపునుంచి బ్రిడ్జిమీదకు వినవిసా నడచి వెళ్ళిపోయింది మంగ.

* * *

వాన వెలిసింది. దీపాలుపెట్టి వూళ్ళో చాలాసేపయింది, జనం మాత్రం ఎవరి పనులమీద వాళ్ళు తిరుగుతున్నారు. చీకటి బరువుగా సందుల్లోనూ యిళ్ళ కప్పులమీదనూ, మురికి కొంపలు, గుడిసెలమధ్యనూ, స్థావరం యేర్పరుచుకుంటోంది. మంగ పాము మెలికల్లాటి వీధులన్నీ దాటి సందులో పాతబడ్డ పెంకుటింటిముందుకు వచ్చి నిలబడి కాస్త తట పటాయించింది. లోపల దీపం వెలగటంలేదు. అరుగులనిండా తడి. దుమ్ము. కిటికీలకు తలుపులూ వూచలూ వున్నట్లులేదు. ఒక్కక్షణం చూసి విస్ఫురుగా లోపలకు పరుగెట్టింది. అక్కడ గోడలన్నీ వారిగివడి పోయి వున్నాయి, దొడ్డి అంతా నానా జీబూతంగానూ వుంది. వానలో తడిసింది, కప్పలూ కీచురాళ్ళగోల.... కన్ను పొడుచుకున్నా యేమీ కానరావటంలేదు. చిరపరిచితలా మంగ నిట్రాళ్ళపాకవద్ద నిలబడి “మావా—వోమావా” అని సన్నగా కేకేసింది. జవాబు రాలేదు. వంగి తలుపును దబదబా గుంజింది. కిర్రుమని ధ్వని చేసుకుంటూ తలుపు త్రోవ

చేసుగుంది, ఎక్కడా దీపంలేదు. లోపలకుదూరి చీకట్లో అస్పష్టంగా పడి
వున్న సిల్కులాల్చీ, గ్లాస్‌గోమలు పంచె, ఖరీదైన జోళ్లు చిందర వంద
రగా నులకమంచంమీద విసరి వేయబడి వుండటాన్ని పోల్చుకోగలిగింది,
వంగుని లాల్చీ పంచెను చేత్తో పైకిలాగి తడుముళ్ళాడుతూండగా పొట్ట
విచ్చుకొని పడివున్న ఖాళీ పర్సు మంగచేతికి తగిలింది, పెదవి కొరు
క్కుంటూ ఆలోచిస్తూ కుక్కి మంచంలో అలానే కూలబడిపోయింది
మంగ. ఆమెలో జీవశక్తియొక్క చలనం స్తంభించిపోయినట్లుంది,
సెలయేరులా పోంగి వచ్చింది దుఃఖం. కళ్లు గట్టిగా మూసుగుని చేతుల్లో
ముఖమంతా కప్పుకుంది. కాని ఆమె మనస్సులో ఘోరంగా పైశాచిక
నృత్యం చేస్తున్న సంఘటనలు బాహాటంగా విచ్చుగుని బొమ్మల్లా
భయంకరంగా కదలాడ సాగాయి,

వాకటి—

పగబట్టినట్లు కుండపోతగా, వుధృతంగా కురిసే వానలో కొంపంతా
తడిసిపోతూంటే, దుర్భర దారిద్ర్యంలో, ఆకలిలో, రోగంలో చూసే
దిక్కులేక, మందూ మాకూ యిచ్చేందుకు చేతిలో ఎర్రకానీ లేకుండా,
నులకమంచంలో కక్కుల్తో ఫెళ్లున కాస్తున్న జ్వరంలో వెట్టిగాలి వుండి
వుండి వీస్తుంటే, పోలికేకలుబెడ్డా మృత్యువుతో పెనగులాడ్తున్న కన్న
తండ్రిని చూస్తూచూస్తూ వూరుకోలేక-ప్రేగుకదిలి అంపపుకోత పెట్టినట్లు
కాగా.

రెండు,

దొంగమావ శంగయ్యను కదలిస్తే-“నా వెంటరావే పిల్లా-బ్రతుకు
తెరువు చూపెడ్డా” అని మంగకు చెవికొరికి “సయ్” మనిపించి అటు
గంపెడు దుఃఖాన్ని కడుపులో త్రొక్కి పెట్టుకుని—

“వోరచూపులు, వయ్యారాలు, చిరునవ్వులు, విలాసాలు,
హాస్యాలు—”నటిస్తూ పబ్లికు ప్లాటుఫారంలో కళ్ళలో దుమ్ముకొట్టి
బరువైన పర్సుతో చల్లగా చడిచప్పుడూ గాకుండా బైటపడాలంటే—
గుండా—చెరువా?

*

*

*

మంగ వులిక్కిపడి లేచేసరికి రంగయ్య కొరకంచులా ఎదట నిలబడి వున్నాడు.

“దయ్యమా; యిక్కడున్నావేం?”

‘.....’

“ఊరంతా నెడగాలించేశానే! పోలీస్టోళ్ళ చేతుల్లో కెల్లిపోయినా వేమోనని గుండె భేజారెత్తిపోనాది,”

“నువ్వా మావా:-నన్ను మా అయ్యకాడికి తీసుగెళ్లు. నూడాల” అత్యతగా లేచింది, కళ్లు వాసన దిమ్మతిరిగేట్లున్నది,

“పులిమీదున్నావు మావా?” రంగయ్య పగలబడి నవ్వుతూ,

“వై దుగుడికి కబురట్టి గెల్లాడు.”

మంగ కోపంగా రంగయ్య చొక్కాపట్టుగుని గుంజుతూ—

“ఎవరు చెప్పు? చెప్పవేం?” అని గద్దించింది.

“ఆడే యమధర్మరాజు. ఇప్పుడేగా బూడిదచేసి వస్తూంది?” అని రంగయ్య మంగ నెత్తిమీద లాలనగా చరుస్తూండగానే.

“అమ్మో! వోరి నాయనో....నాయనో!!?” అంటూ గుండెల్ని బాదుకుంటూ ఆ కీకారణ్యంలో జుత్తు పీక్కుంటూ పరుగెత్తిపోతూండగా, రంగయ్య చెయ్యి పుచ్చుగులాగి అమాంతం యెత్తి బుజాన్నేసుకుని. ‘నంజె కానా! మీ యింటి చాయలకుపోతే నిన్ను పోలీసులు పట్టుగుని లాక్కు పోతారు.’

మంగ రంగయ్యను పీకుతోంది, రక్కుతోంది. రంగయ్య తంద నాలు తొక్కుతూ.

“మంగా—నీ కొంపలో సూరీడూ సెండ్రుడూ నచ్చిత్రాలూ తొంగి సూడ్డం అబద్దమా? మీయయ్య దిక్కుమాలిన సావుసావడం అబద్దమా? ఎర్రనియేగానీ లేకపోవటం అబద్దమా? మనం దోచుకురావటం అబద్దమా? మనం బతకటమే నామర్దా. నువ్వో గుడిసేటువి —నేనో దొంగ మావని. సరేసరి.”

మంగ బెక్కుతూ. “మనం దొంగలమా మావా!”
అతడి బుజంమీద వాలిపోయింది.

“మీ యయ్య పోయాడని దుక్కంగుందా? దొంగవై పోనావని
లావుదుక్కంగుందా — చెప్పు నా మంగీ!”

“బతికి మనం దొంగలవై పోనాము మావా — అందుకే చెడ్డ
దుక్కంగా వుంది నారంగా.”

“నెబాసే — మంగా” అని ఆ పిల్లను వాపేసుగుని మొండిగోడ
నవలీలగా లంఘించాడు రంగయ్య.

అంతే —

దూరాన్నుంచి పోలీసు యాలలు వినిపించ సాగాయి! బూట్ల చప్పుళ్లు
దగ్గరగా రాసాగాయి!?



ముసలమ్మ మరణం

చీకట్లో మొండిగోడవారన మెట్లదగ్గర అలికిడికి, వస్తున్న
వాళ్లలా ఆగి-

‘ఎవరబ్బా! అరుగుమీద....’

‘నే....న....రా’ మూలుగుతూ కదుల్తోంది, ఎవరో మూటకట్టి
మా అరుగుమీద పారేసిన కుళ్లు గుమ్మడిపండు.

‘హ్లో! నువ్వా బామ్మా! ఎట్లా వచ్చావ్?’

ఎప్పుడు వచ్చి కూర్చుందో, ఎట్లా దారి తెలుసుకుని వచ్చిందో!

‘ఆ రష్యావాడు యిక్కడ దింపేశాడురా బాబూ!’

‘ఏ రష్యావాడూ?’ ‘ఓహ్లో! రిక్నావాడా? లే బామ్మా! ఇట్లా
అరుగుమీద కూర్చున్నావే? లోపలికి పోదాంపా —’

‘లేవలేనురా అబ్బాయి....’